

Granskning Upphandlingsunderlag Region Gävleborg och Bollnäs

15 OKTOBER 2023

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

LISELOTT VAHERMÄGI

LEDA20™

Metod

För att få en samlad nulägesbild gjordes en genomgång av tidigare upphandlingsunderlag med fokus på om ordet jämställdhet och/eller kön finns omnämnt i Region Gävleborgs och Bollnäs kommuns upphandlingsdokument och på vilka sätt det är beskrivet. Sökordet jämställdhet utökades att gälla även jämlikhet, mänskliga rättigheter och mångfald. Syftet med utökade sökord gjordes utifrån att definitionen av dessa ord inte alltid används korrekt s. Därav kunde mål och ambition om jämställdhet ”gömmas” bakom andra definitioner.

Upphandlingsdokumenten har också granskats utifrån om de innefattar krav på leverantörerna utifrån befintlig lagstiftnings grundkrav avseende diskrimineringslagstiftningens aktiva åtgärder.

Här följer en sammanställning av dessa granskningar. I löptext kommenteras respektive upphandlingsunderlag med frågeställningar och reflektioner i syfte att skapa underlag för dialog och utveckling.

I slutet av dokumentet finns ett antal samlade förslag på hur upphandlingsunderlagen skulle kunna utvecklas.

Region Gävleborg

Upphandling	Jämställdhet och/eller kön	Jämlikhet	Mänskliga rättigheter	Mångfald	Aktiva åtgärder
1. Förpackningar för matdistribution (221007)	Nej	Nej	Ja *	Nej	Nej
2. Psykoterapibehandlingar Region Gävleborg (220421)	Ja **	Nej	Nej	Nej	Nej
3. Om- och tillbyggnad Hus 29 Gävle sjukhus (220421)	Nej	Nej	Ja men otydligt ***	Nej	Nej
4. Ambulansdäck och däckservice	Nej	Nej	Ja, eventuellt ****	Nej	Nej
5. Textilförsörjning 2021-03-21	Nej	Nej	Ja, eventuellt *****	Nej	Nej

Frågeställningar, reflektioner och förslag

Här följer frågeställningar och reflektioner gjorda av LEDA20 kopplat till respektive granskat upphandlingsunderlag. Frågeställningarna och reflektionerna är tänkta att vara hjälpsamma för fortsatta diskussioner i upphandlingsverksamheterna i respektive organisation. I slutet av detta kapitel finns även ett antal övergripande förslag.

1. Förpackningar för matdistribution, Region Gävleborg

I detta upphandlingsunderlag finns uttalat krav gällande mänskliga rättigheter, arbetsrätt och miljöhänsyn.

* 4.10 Särskilda villkor för fullgörande

Allmänt

Leverantören ska följa de deklarerationer och konventioner som undertecknats av Sverige inom områdena mänskliga rättigheter, arbetsrätt och miljöhänsyn.

I upphandlingsunderlaget gällande förpackningar för matdistribution står detta om uppföljning.

4.11 Uppföljning

Beställaren har rätt att inspektera, själv eller genom ombud, att Leverantören lever upp till ställda krav. Vid bristande efterlevnad ska det avhjälpas enligt Leverantörens åtgärdsplan som ska godkännas av Beställaren.

Leverantören ska kostnadsfritt, på begäran, medverka vid uppföljningsmöte minst en gång per år.

Leverantören ska ha rutiner och tillhandahålla dokumentation som möjliggör för Beställaren att löpande kontrollera och utvärdera att ställda krav uppfylls. Föreligger brister i dokumentationen ska rättelse ske inom 20 arbetsdagar eller enligt överenskommelse.

Frågor & reflektioner:

- Hur följs leverantörerna upp gällande de kraven (4.10) på att man följer deklarerationerna om de mänskliga rättigheterna? Det framgår inte av underlaget.
- I upphandlingsdokumentet är det relativt väl specificerat vad gäller krav kring miljö. Däremot inte kring de sociala rättigheterna (jämnställdhet, jämlikhet etc). Varför är det så? Är de sociala hållbarhetsmålen inte lika viktiga i upphandlarenns ögon? Finns det skillnad i status/vikt vad gäller "mjuka" värden kontra "hårda". Spelar det roll om upphandlaren/inköparen är en man eller kvinna?
- Handlar detta helt eller delvis om kunskap och kompetens? Saknas det tillräcklig kunskap om de sociala hållbarhetsperspektiven? Saknas det forum för analys och systematik? Saknas det eller behöver utvecklas tydligare strategier och processer för att integrera dessa perspektiv i upphandlingsprocesserna?
- Övergripande reflektion. Kraven på att leverantörerna ska följa deklarerationerna om mänskliga rättigheterna (4.10) finns med i detta upphandlingsunderlag men återfinns inte på samma sätt i de övriga upphandlingsunderlag som har granskats från Region Gävleborg. Kan det vara så att det saknas gemensamma mallar för att ställa likvärdiga krav kring social hållbarhet i samtliga upphandlingar där det har relevans? Det föreligger finnas behov av att ta fram gemensamma underlag för detta.

2. Psykoterapi-behandlingar Region Gävleborg

** I upphandlingsunderlaget framgår att leverantörerna har informationskyldighet:

6.5.2 Informationskyldighet

Möjlighet till insyn kan avse information om:

- Verksamhetens kvalitet (på sidan 27/35).
- Personalen och deras villkor. o o
- Miljö-, integrations- och jämställdhetsarbete.

Det finns även beskrivet vad som kan/ska följas upp:

6.5.4 Uppföljning

Leverantören ska på begäran översända nedanstående till Regionen kostnadsfritt. Statistiken ska redovisas enligt Regionens anvisningar.

- Totala antalet besök samt en uppdelning av dessa på ny- och återbesök.
- Eventuella avvikelser.
- Övrig angiven statistik.
- Kön och ålder.
- Diagnosgrupp.
- Typ av åtgärd/aktivitet.
- Väntetid från ursprungsremiss till första kontakt, till första besöket.

Frågor & reflektioner:

- Hur kan insynen och uppföljningen se ut gällande integrations- och jämställdhetsarbete? Behov av rutiner/checklistor för dessa områden förefaller finnas.
- Det finns en allmän skrivning om arbetsmiljöansvar i upphandlingsunderlaget – hur följs det upp? En rekommendation kan vara att ta del av Arbetsmiljöverkets nya rekommendationer och råd som kom 15 september 2023¹

6.7.7 Arbetsmiljöansvar: Leverantören såväl som Regionen har att iaktta och fullgöra det ansvar och skyldigheter som åligger respektive part enligt arbetsmiljölagen och övriga inom arbetsmiljöområdet hithörande tillämpliga författningar mm. Respektive part har därvid att samverka inom arbetsmiljöområdet.

Frågeställning generellt.

Region Gävleborg bifogar i denna upphandling en bilaga med hållbarhetskrav & uppförandekod för leverantörer (se bilagor). Kraven är gemensamma för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Dessa krav finns även med i andra upphandlingsunderlag.

OBS! Leverantörerna ska bekräfta att de har tagit del av och åtar sig att följa dessa krav. Men hur kommer just Region Gävleborg följa upp detta?

Hållbarhetskrav och Uppförandekod för leverantörer

Etiskt och socialt ansvar

Sveriges regioner vill säkerställa att de varor och tjänster som köps in är producerade under hållbara och ansvarsfulla förhållanden. Sveriges regioner samarbetar i detta arbete och en gemensam uppförandekod har tagits fram för Leverantörer (ett särskilt kontraktsvillkor), (se bilaga ”Uppförandekod för Leverantörer”).

Leverantören ska bekräfta att de tagit del av de särskilda kontraktsvillkoren i dokumentet ”Uppförandekod för Leverantörer” och att de åtar sig att följa dessa och villkoren avseende socialt och miljömässigt ansvar angivna i avtalsvillkoren om anbudsgivaren tilldelas avtal.

Leverantören ska bekräfta att de tagit del av de särskilda kontraktsvillkoren i dokumentet ”Uppförandekod för Leverantörer” och att de åtar sig att följa dessa och villkoren avseende socialt och miljömässigt ansvar angivna i avtalsvillkoren om anbudsgivaren tilldelas avtal.

3. Upphandling till- och ombyggnad Gävle sjukhus

*** 2.3 Missförhållanden i övrigt i fråga om en leverantörs verksamhet

B kan komma att utesluta Anbudsgivaren om denne är föremål för omständigheter enligt 13 kap. § 3 LOU. Omständigheterna som medför uteslutning avser bland annat då Anbudsgivaren har åsidosatt tillämpliga miljö-, social- eller arbetsrättsliga skyldigheter.

Frågor & reflektioner

- Vad menas med tillämpliga social- och arbetsrättsliga skyldigheter här och hur ska det följas upp? Bilaga hänvisar till dessa villkor: De arbetsrättsliga villkoren omfattar lön, semester och arbetstid.
- I detta upphandlingsunderlag återfinns inga texter om eller krav på leverantörerna att arbeta med och redovisa aktiva åtgärder. Detta överraskar lite eftersom byggbranschen är en av de branscher som särskilt har granskats av DO och där en stor andel av företagen fick nedslag på att de inte följer lagens krav².
- Frågeställning: Vilka är arbetsmiljömålen i projektet?
I anbudet ska anbudsgivaren beskriva översiktligt detta om arbetssätt: Mervärdesparametrar 2. Arbetssätt: - Beskrivningen av hur projektstyrning planeras bedrivs under fas 1 och 2 för att nå projektets kostnads-, tids, kvalitets-, miljö- och arbetsmiljömål är genomtänkt och relevant för detta projekt.
- I upphandlingsunderlaget uppges att Uppförandekoden ska följas av alla leverantörer. Den uppförandekod som uppges är den som alla kommuner/regioner har. Bland annat gällande att följa deklarativen om mänskliga rättigheter. Inte heller i detta upphandlingsunderlag finns det förtydligt hur just Region Gävleborg avser att följa upp detta.

¹ Arbetsmiljö (arbetsgivarverket.se)

² Bygg, förebygg och prioritera – rapport 2020:2 – DO

4. Upphandling av ambulansdäck och däckservice, Region Gävleborg

**** Leverantören ska lova att följa uppförandekoden.

Frågor & reflektioner

- Även detta är ett upphandlingsdokument där leverantören ska lova att följa uppförandekoden. Men ingenting finns skrivet om hur detta ska följas upp t ex avseende likvärdighet och de mänskliga rättigheterna. Ingenting specifikt som gäller Region Gävleborgs krav och förväntningar kopplat till regionens mål utan enbart bilagan som är allmän och generell för alla Sveriges Regioner.
- Hur tänker sig Region Gävleborg att kraven på leverantörer kopplar till de mål man har politiskt beslutat om gällande social hållbarhet?
- Finns det behov av att bryta ner de övergripande målen till än mer verksamhetsnära mål kopplat till upphandling?

5. Upphandling gällande textilförsörjning, Region Gävleborg

***** Leverantörerna ska leva upp till kraven om hållbar upphandling enligt bilaga

Frågor & reflektioner

Det är samma text som i tidigare upphandlingsunderlag och en information om att uppföljning kan komma att ske men ingenting tydligt om vad Region Gävleborg då kommer att utvärdera/följa upp kopplat till de mänskliga rättigheterna.

”Leverantörens åtagande Leverantören ska under hela avtalets löptid tillämpa kontraktsvillkoren enligt punkt 1-4. Avtalet ska fullgöras i enlighet med följande grundläggande villkor för hållbara leveranskedjor: FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, FN:s barnkonvention, artikel 32, ILO:s åtta kärnkonventioner om tvångsarbete, barnarbete, diskriminering samt föreningsfrihet och organisationsrätt (nr 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 och 182), den arbetsrättslagstiftning, inklusive bestämmelse om lön, arbetstid, ledighet och socialförsäkringsskydd som gäller i landet där arbetet utförs; det arbetsskydd och den arbetsmiljölöslagstiftning som gäller i landet där arbetet utförs, den miljöskyddslagstiftning som gäller i landet där arbetet utförs, och FN:s konvention mot korruption.”

Ytterligare frågor & reflektioner

- I arbetet med att ta fram avtalet som är kopplat till denna upphandling har en hel del av de sociala hållbarhetsperspektiven lyfts fram. Det går dock inte att utläsa i upphandlingsunderlagen.
- Finns det behov av att utveckla krav, ambitionsnivå och text i upphandlings- och förfrågningsunderlagen gällande social hållbarhet på samma vis som det finns beskrivet gällande miljöområdet?
- I upphandlingsunderlaget är det tydligt att Region Gävleborg vill arbeta innovativt och utvecklande gällande hållbarhetsperspektiv gällande tvätt och textilier. Dock är det betydligt mer preciserat kopplat till miljö än social hållbarhet men det är tydligt att det finns en ambition.

”Regionen vill utveckla och förbättra arbetet med textil och tvätt i syfte att öka hållbarheten beträffande ekonomi, miljö och sociala perspektiv i enlighet med Agenda 2030”.

I upphandlingsunderlaget är det relativt utförligt beskrivet hur Region Gävleborg tänker kring hållbarhetsperspektiven kopplat till miljö. Däremot saknas beskrivningar av vad regionen mer tydligt menar med de sociala hållbarhetsperspektiven i Agenda2030.

”Regionen har antagit Fossilfritt Sveriges Transportutmaningen om att nå fossilfria transporter för den egna organisationen till 2025. Region Gävleborg driver även samverkan inom Miljöforum för fossilfritt Gävleborg 2030, där arbetet är långsiktigt och omfattar all transport såväl intern som extern. Regionen kommer att ställa krav på samverkan och dialog med Leverantören kring transporter, logistik och flöden för att hitta optimala hållbara lösningar till gagn för alla inblandade. Regionen vill utveckla och förbättra arbetet med textil och tvätt i syfte att öka hållbarheten beträffande ekonomi, miljö och sociala perspektiv i enlighet med Agenda 2030. ”

Se exempel på beskrivning av miljökrav och ambitioner gällande ekologisk hållbarhet nedan:

4. Miljökrav

4.1

Inledning miljö Region Gävleborg ska vara en föregångare inom den gröna omställningen. Vi strävar efter att minimera vår miljö- och klimatpåverkan genom att hushålla med energi, naturens resurser och eftersträva cirkulär ekonomi. På sikt ska vi bli både klimatneutrala och fossiloberoende. Region Gävleborgs verksamheter ska vara klimat- och resurseffektiva, hälsofrämjande och giftfria.

4.2

Dokumentation som styrker att miljökraven uppfylls Dokumentation som styrker att miljökraven i denna upphandling uppfylls ska finnas tillgänglig hos leverantören och skickas till Regionen vid begäran. Sådan dokumentation kan vara till exempel teknisk dokumentation, innehållsförteckningar, säkerhetsdatablad, miljömärkningslicenser, miljöledningsrutiner, varudeklaration eller leverantörsförsäkran.

Leverantörsförsäkran ska vara undertecknad av behörig företrädare för leverantören. Vid begäran ska uppgifterna i leverantörsförsäkran kunna styrkas med teknisk dokumentation eller likvärdigt.

4.3

Leverantörens produkt- och verksamhetsutveckling inom miljöområdet Leverantören ska under avtalsperioden aktivt arbeta med produkt- och verksamhetsutveckling där textilierna inom uppdraget produceras, utformas och hanteras efter kassation på ett sätt som främjar ett cirkulärt flöde samt Regionens ledord resurseffektiv, klimateffektiv, hälsofrämjande och giftfri. Förpackningar och emballage utformas så att de underlättar vid avfallssortering och gör det möjligt för Regionen att avancera i avfallstrappan samt minska volymen avfall. Arbetet ska ske i dialog och samverkan med Regionens representanter utifrån Regionens behov. Leverantören ska vid avtalsuppföljning redovisa, utifrån ovan, vilka åtgärder som genomförts och vilka åtgärder som planeras att genomföras. Redovisningen ska kunna verifieras med skriftlig dokumentation och statistik, baserad på teknisk dokumentation, miljömärkningscertifikat, miljöledningsdokument eller annan likvärdig dokumentation”.

Bollnäs kommun

Upphandling	Jämställdhet och/eller kön	Jämlikhet	Mänskliga rättigheter	Mångfald	Aktiva åtgärder
1. Busstransporter Bollnäs, Söderhamn och HUF B (221007)	Nej	Nej	Nej	Nej **	Nej
2. Visselblåsarfunktion för Hälsinglands kommuner	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej ***
3. Funktionsupphandling av tjänsten Ljus, Bollnäs kommun (230119)	Nej	Ja, i viss mån ****	Nej	Nej	Nej

1. Busstransporter Bollnäs, Söderhamn och HUF B

** I upphandlingsunderlaget om busstransporter står följande krav.

4.3 Personal

Entreprenören ansvarar för att förare som utför ett transportuppdrag uppfyller följande krav:

- Uppträder serviceinriktat och korrekt samt ger ett välvårdat intryck.
- Är klädd vårdad klädsel, exempelvis uniform eller liknande.
- Behärskar det svenska språket i såväl tal, läsförståelse som skrift.
- Inte använda starka parfymer eller andra dofter.

- Innehar erforderligt och giltigt körkort.
- Har god lokalkännedom i de områden som uppdragen utförs.
- Har tjänstelegitimation eller dokument som tillsammans med annan SIS-godkänd legitimation styrker personens anställning hos anbudsgivaren ska alltid medföras och kunna uppvisas mot anmodan.
- Om förare vid upprepade tillfällen, som har dokumenterats, har brutit så att köruppdragen inte utförts i enlighet med vad som anges i avtalet, kan Beställaren begära att föraren avstängs från samtliga köruppdrag som utförs för Beställarens räkning.

Frågor & reflektioner:

Hur följs/kommer dessa krav att följas upp av kommunerna? Framgår inte av underlaget.

2. Visselblåsarfunktion för Hälsinglands kommuner

*** Detta är mål och syfte som man ställt upp i upphandlingen gällande visselblåsarfunktion:

1.4 Syfte och mål

Upphandlingen avser en intern rapporteringskanal, en så kallad visselblåsarfunktion, dvs tjänst för mottagning och rapportering samt utredning av misstänkta oegentligheter inom kommuner och bolag. Rapporteringskanalen/visselblåsarfunktionen ska tillhandahållas av en extern leverantör.

En intern visselblåsarfunktion kan tidigt hjälpa till att uppmärksamma risker/missförhållanden i den egna verksamheten såsom:

- bedrägerier eller ekonomisk brottslighet
- mutor eller korruption
- allvarliga säkerhetsbrister
- allvarliga tjänstefel
- läckande av känslig information.

Syftet med visselblåsarfunktionen är att eventuella oegentligheter som begås av chefer och andra nyckelpersoner inom respektive kommun/bolag ska komma till kommunens/bolagets kännedom, framför allt om den normala kommunikationen via chef av någon anledning inte är möjlig.

Frågor & reflektioner

- Beskrivningen av varför man behöver en visselblåsarfunktion finns med. Däremot saknas en beskrivning av behovet av en visselblåsarfunktion även utifrån behov att kunna rapportera om diskriminering och trakasserier. I dag är det av största vikt att medarbetare kan rapportera om diskriminering, trakasserier eller liknande sker. Det kan vara så att dessa behov också finns med men det syns inte i upphandlingsunderlaget.
- Funderingar som väcks: Spelar det roll vilket kön upphandlaren/inköparen har eller identifierar sig som? Handlar detta helt eller delvis om kunskap och kompetens gällande diskrimineringslagstiftningens krav på aktiva åtgärder?

Se RFSL som exempel på hur krav på tjänsten skulle kunna utformas:

”Vår visselblåsarfunktion erbjuder en möjlighet att rapportera misstankar om oegentligheter, såsom bedrägeri och korruption, och andra allvarliga missförhållanden eller händelser, såsom diskriminering och trakasserier, på ett säkert och anonymt sätt.”

3. Upphandling av tjänsten Ljus, Bollnäs kommun

**** Orden/begreppen:

jämställdhet, jämlikhet, kön, mångfald eller mänskliga rättigheter finns inte med i detta upphandlingsunderlag. Dock finns det ett tydligt fokus på sociala perspektiv i upphandlingsunderlaget och effekterna är till stor del av social karaktär där slutanvändarna i form av elever och lärare upplever förbättringar i sin arbets- och skolmiljö. Vilket i sin tur har bidragit till förbättrade resultat på flera vis.

Frågor & reflektioner

Den övergripande målsättningen för denna upphandling är att uppnå bästa möjliga kvalitet på belysning/ljus i offentliga miljöer inom Bollnäs kommun. Målsättningen i denna upphandling av belysning/ljus är att ha:

- Modularitet/flexibilitet i kommunens lokaliteter.
- Ökad hänsyn till miljöaspekter beträffande återvinningsbarhet och energiåtgång.
- Kunskaphöjande insatser för helhetslösningar där arbetsmiljöfrågor beträffande belysning/ljus på allmännivå samt på individnivå är bärande delar. Fortsatt fokus på ökat välmående för barn, elever och personal.

1. Kan man tänka sig att ställa fler krav här kopplat till social hållbarhet?

Arbetsmiljöledningssystem Leverantören ska arbeta systematiskt med arbetsmiljöfrågor. Leverantörens arbete med arbetsmiljöfrågor ska på begäran kunna redovisas och vara öppet för granskning av Beställaren. Om leverantören är certifierad enligt ISO 45001 eller likvärdigt certifikat ska leverantören vara beredd på att vid anmodan kunna styrka detta. Om certifiering saknas ska Leverantören istället kunna tillhandahålla en beskrivning av sina egna dokumenterade rutiner som innehåller minst nedanstående parametrar: Beskrivning av hur arbetsförhållandena i arbetsgivarens verksamhet ska vara för att ohälsa och olycksfall i arbetet förebyggs och en tillfredställande arbetsmiljö uppnås. Hur identifierade arbetsmiljörisker är inarbetade och konkretiserade så att de kan följas upp. Hur uppföljning av arbetsmiljöarbetet genomförs för att mäta framsteg och uppnå ständig förbättring. Att uppgifter inom arbetsmiljöarbetet är tydligt organiserade och fördelade i verksamheten. Att tillbud och olyckor utreds och åtgärdas. Att personalen har grundläggande och relevant utbildning i arbetsmiljöfrågor.

2. I upphandlingsunderlaget framgår tydligt Bollnäs kommuns strävan efter att bli en hållbar kommun enligt Agenda 2030.

Här skulle man kunna förstärka målsättningarna och därmed effekterna som förväntas genom att ställa tydligare skalkrav även kopplat till social hållbarhet, exempelvis genom att leverantören ska svara på frågor om hur människor, elever och lärare, med olika förutsättningar och behov får en förbättrad arbetsmiljö.

”Bollnäs kommun strävar efter att bli en hållbar kommun enligt Agenda 2030. För att kunna bli en hållbar kommun kommer utveckling och innovation vara viktiga parametrar att arbeta med. Ljus och belysning har stor betydelse för oss människor för att kunna arbeta och verka under de perioder under dagen som dagsljuset inte klarar av att lysa upp tillräckligt för att vi ska klara våra sysslor. I förskole- och skolmiljö är det viktigt att alla personer som finns där har en arbetsmiljö som är anpassad efter varje individs behov i så stor utsträckning som möjligt och som är anpassad efter den kontext som råder på respektive ställe. Kommunen kommer också att kravställa att belysningens olika delar är cirkulära, det vill säga gjorda av återvunnet material, möjliga att återvinna eller återbruka i alla sina delar”.

3. Det är tydligt i upphandlingsunderlaget att man som leverantör till Bollnäs kommun i denna upphandling ska bidra till miljömässig hållbar utveckling.

Dock är det inte lika tydligt kring den sociala hållbarheten utöver att man ska följa lagstiftningens krav på det arbetsrättsliga området. Skulle det kunna förstärkas i skrivningarna likt det som står om miljö? Är det så att det saknas tillräcklig kunskap och kompetens kopplat till hur man ska möta och följa upp sociala hållbarhetseffekter?

Se exempel på skrivningar om att bidra till miljö och hållbarhet jämfört med social hållbarhet i upphandlingsunderlaget:

6.10.1 Miljö

Leverantören ska vara med och bidra till en hållbar utveckling genom att i all verksamhet ta miljöhänsyn och hushålla med naturresurser. Verksamheten ska uppfylla tillämpliga miljölagar och föreskrifter.

6.10.2 Arbetsrätt

Leverantören ska garantera att denne följer svensk lagstiftning beträffande arbetsrättsliga villkor avseende lägsta nivåer på lön, semester, arbetstid för sina anställda. Leverantör ska, även om denne inte är ansluten till kollektivavtal, kunna påvisa att de som utför uppdraget ska ha kollektivavtalsliknande arbetsvillkor enligt centralt kollektivavtal som tillämpas i Sverige för aktuell bransch. Leverantören ska säkerställa att villkoren uppfylls av anlitade underleverantörer som direkt medverkar till att fullgöra kontraktet. Åtagandet avser arbete som utförs enligt svensk arbetsrätt.

6.10.3 Social hänsyn

Leverantören ska under avtalsperioden följa de riktlinjer Beställaren vid var tid fastställer. Förändring av riktlinjerna ska inte medföra extra ersättning för Leverantören, då de rör sociala hänsyn och baseras på de lagar och internationella överenskommelser som finns. Det ska särskilt noteras att Beställaren inte har möjlighet att ställa krav på löner eller liknande villkor annat än vad som framgår av lag.

Övergripande förslag:

- Det finns behov av att utveckla och sammanställa uppföljningsmått/effektmått samt ambitionsnivå och beskrivande texter gällande social hållbarhet på samma vis som det finns beskrivet gällande miljöområdet.
- Gemensamma skrivningar gällande krav på att leverantörer ska leva upp till konventioner gällande mänskliga rättigheter. Samma text bör finnas med i alla upphandlingar.
- Behov av att genomföra gemensamma kompetensinsatser gällande social hållbarhet samt diskrimineringslagens krav på aktiva åtgärder.
- Tydliggöra kravställen på leverantörerna att bidra till social hållbarhet på samma sätt som det finns uttalat om miljökrav.
- Tydliggöra Region Gävleborgs krav samt uppföljning gällande hur leverantörerna lever upp till ”Uppförandekod för leverantörer”.

Författare: Liselott Vahermägi
Oktober 2023

LEDA20™

Granskning Upphandlingsunderlag Region Gävleborg och Bollnäs

15 OKTOBER 2023

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

LEDA20™

Illustration på omslag: Charlotte Axelsson, LEDA20
Grafisk form: Per Jonebrink, Rådis AB
©Leda20, oktober 2023